

Työllisyys-, sosiaali-, terveys- ja kuluttaja-asiain neuvosto 1.12.2025

Kokous

Työllisyys-, sosiaali-, terveys- ja kuluttaja-asiain neuvosto 01.12.2025

TSTK-neuvosto kokoontui työ- ja sosiaaliministerikokoonpanossa Brysselissä 1.12.2025 Tanskan puheenjohtajuuskauden viimeiseen kokoukseensa. Neuvosto hyväksyi yleisnäkemykset CMRD6 -direktiivin (ns. syöpädirektiivi) sekä Euroopan globalisaatiorahasto-asetuksen uudistamisesta. CDMR6-direktiiviehdotuksessa esitetään sitovien raja-arvojen asettamista mm. koboltille ja epäorgaanisille kobolttiyhdisteille; neuvoston yleisnäkemyksessä komission alkuperäiseen ehdotukseen lisättiin uutena isopreenia koskevat raja-arvot. Kolme maata pidättäytyi äänestyksessä ja komissio säilytti vielä muodollisen tarkasteluvaraumansa.

Kohtuuhintaista asumista koskevat päätelmät jäivät puheenjohtajan päätelmiksi yhden jäsenvaltion vastustaessa niiden hyväksymistä.

Ministerit kävivät keskustelut sääntelyn yksinkertaistamisesta sekä eurooppalaisesta ohjausjaksosta, erityisesti kohtuuhintaisen asumisen näkökulmasta. Sääntelyn yksinkertaistaminen ja tarpeettoman hallinnollisen taakan pienentäminen 25 % vuoteen 2030 mennessä sai laajan tuen. Sen merkitys etenkin pienille ja keskisuurille yrityksille korostui. Tämä ei kuitenkaan saa johtaa työntekijöiden oikeuksien heikentämiseen eikä sosiaaliseen polkumyyntiin. Sääntelyn ja standardien merkitys yritysten yhdenvertaiselle kilpailuasetelmalle todettiin tärkeäksi. Myös ei-sitovien välineiden, kuten suositusten ja suuntaviivojen merkitys EU-toimenpiteinä nousi esille. Laadukkaan toimeenpanon merkitystä painotettiin. Eurooppalaista ohjausjaksoa ja kohtuuhintaista asumista koskevassa keskustelussa toimien koordinoitua pidettiin erityisesti tärkeänä, koska asumispolitiikka on horisontaalinen asia. Jäsenmaat korostivat vahvasti sitä, että on löydettävä tasapaino kansallisen toimivallan ja EU-yhteistyön välillä.

Muissa asioissa ministerit kuulisivat muun muassa tulevan puheenjohtajuusmaa Kyproksen esittelyn kevään ohjelmastaan.

Lounaalla ministerit keskustelivat oikeudenmukaisesta rekrytoinnista sekä lähetettyjen työntekijöiden ihmisarvoisista työehdoista ja yritysten tasapuolisista toimintaedellytyksistä.

Suomea kokouksessa edusti sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso.

Syöpädirektiivin 2004/37/EC uudistaminen (kuudes päivitysdirektiivi, CMRD6) - yleisnäkemyks

TSTK hyväksyi yleisnäkemyksen vaarallisia aineita koskevan nk. syöpädirektiivi (2004/37/EY) kuudennesta päivityksestä (CMRD6). Direktiiviehdotuksessa esitetään sitovien raja-arvojen asettamista mm. koboltille ja epäorgaanisille kobolttiyhdisteille.

Käydyssä keskustelussa korostui direktiivin tärkeys niin työntekijöille kuin myös taloudelle. **KOM johdava varapuheenjohtaja Roxana Minzatu** korosti direktiivin edistävän sisämarkkinoita varmistamalla tasavertaisen kilpailuasetelman yrityksille. Hän myös korosti direktiivin ehkäisevän n. 1700 keuhkosyöpätapausta ja yli 19000 muuta syöpää seuraavan 40 vuoden aikana säästären 1,6 miljardia euroa terveydenhoitokustannuksia. Komissio totesi, että neuvosto on lisännyt alkuperäiseen direktiiviehdotukseen isopreenia koskevat raja-arvot, miltä osin komissio vielä muodollisesti säilyttää varaumansa. Komissio kuitenkin tukee direktiivivalmistelussa etenemistä.

ES totesi kannattavansa vahvaa EU-lainsäädäntöä ja olevansa tyytyväinen tekstiin. Se myös tukee isopreenien sisällyttämistä direktiiviin. ES korosti, ettei yksikään työntekijä saa menettää henkeään vaarallisille aineille EU:ssa. ES painotti, ettei lainsäädännön yksinkertaistaminen saa mennä turvallisuuden edelle. Myös **IT** ilmaisi tukensa yleisnäkemykselle. IT piti saavutettua kompromissia hyvänä. Se korosti, että myös yritykset hyötyvät direktiivistä.

BE korosti työterveyden ja -suojelun tärkeyttä mutta painotti tasapainoa sosiaalisten ja taloudellisten näkökulmien välillä raja-arvoja asetettaessa. BE totesi koboltin osalta, ettei ehdotus riittävästi huomioi eurooppalaisen teollisuuden näkökulmaa, mistä syystä se pidättäytyy äänestyksessä. Myös **PL** pidättäytyy. PL pahoitteli sitä, ettei sen ehdottamia siirtymäaikoja sisällytetty kompromissiehdotukseen. **SK** korosti tieteellisen näytön merkittävyyttä. Lainsäädäntö on tärkeää työntekijöille mutta se ei saa vaarantaa teollisuutta. SK totesi, että se olisi voinut tukea alkuperäistä komission ehdotusta mutta koska esitykseen on lisätty raja-arvot isopreenille, se pidättäytyy äänestyksessä. **HU** piti direktiivin tavoitteita hyvinä. Ehdotus ei HU:n mukaan kuitenkaan riittävästi huomioi pieniä yrityksiä. Koboltin osalta se olisi toivonut pidempää siirtymäaikaa. Direktiivi tulee aiheuttamaan yritysten konkurssseja. HU ei kuitenkaan halua estää direktiivin hyväksymistä.

Tuleva pj. maa, **CY**, totesi olevansa valmis aloittamaan trilogit. **Pj.** päätti keskustelun toteamalla neuvoston hyväksyneen yleisnäkemyksen.

Euroopan globalisaatorahaston (EGR) uudistaminen

Pj. esitteli asiakohdan, todeten olevan tärkeää, että asiassa edistytään nopeasti sillä ehdotus on voimassa vain 2027 vuoden loppuun asti ja kiitti jäsenmaita kompromissin löytymisestä. **KOM** kiitti neuvostoa myös nopeasta edistymisestä ja totesi olevan hyvä, että vuoropuhelua on käyty relevanttien sektorien kanssa, mm. auto- ja terästeollisuus. Erityisesti näiden sektorien hankala tilanne on ollut tämä ehdotuksen taustalla. Tärkein muutos on, se että myös työttömyysuhan alaiset ovat nyt mukana soveltamisalassa. KOM ehdotti myös virtaviivaisempaa rahoitusmallia, mutta ymmärtää myös sen, että jäsenmailla on ollut vaikeuksia tukea KOM ehdotusta tältä osin. KOM kuitenkin katsoo, että DK kompromissi on tässä hyvä. KOM pitää tätä ehdotusta tärkeänä huolimatta siitä, että sen toteuttamisaika jää lyhyeksi. KOM jätti myös seuraavan lausuman:

The Commission underlines that the proposal 7721/25 for a Regulation amending Regulation (EU) 2021/691 as regards support to workers affected by imminent job displacement in enterprises undergoing restructuring ('Amendment to the EGF Regulation') does not set any new sector-specific rules

as regards control, audit and recovery obligations of Member States according to the rules set out in the Financial Regulation (EU, Euratom 2024/2509).

Muutama jäsenmaa käytti asiakohdassa puheenvuoron. **ES** totesi tukevansa ehdotusta, koska se vahvistaa sosiaalista ulottuvuutta kriittisinä aikoina. **ES** myös korosti vahvasti, että ESR-rahoitusta ei saa heikentää tulevaisuudessa, sillä ei saa ottaa askelia taaksepäin. **DE** kiitti pj:aa näkemystensä huomioimisesta siltä osin, että jäsenmaiden taloudellista vastuuta on rajoitettu. Näiden myötä voi tukea ehdotusta, sillä on tärkeä tukea myös työntekijöitä, jotka ovat vaarassa menettää työpaikkansa. **PL** totesi näkevänsä ehdotuksessa liikaa riskejä, äänestää siksi tyhjää. **IT** totesi voivansa tukea pj:n ehdotusta, sillä se tukee hyvin kansallisia ja alueellisia toimia. **BG** antoi tunnustusta pj:n etenemistavalla, mutta pidättäytyy äänestämästä, sillä huolia erityisesti hallinnollisesta taakasta. **SE** kiitti tekstiin lisätyistä turvalausekkeista liittyen jäsenmaiden taloudelliseen vastuuseen, mutta totesi vastustavansa ehdotusta, erityisesti soveltamisalan laajentamisen takia, jonka osalta pitää kansallisia toimia relevantimpina. **LT** totesi tukevansa ehdotusta kompromissina, vaikka siinä onkin hallinnollisen taakan riskiä. **NL** totesi tukevansa ehdotusta. Olisi toivonut muutamia tarkennuksia edelleen, mutta kompromissina voi seisoa sen takana. **AT** totesi, että ennalta ehkäisevä lähestymistapa on periaatteessa hyvä, mutta tekstissä on vielä liikaa epävarmuuksia, siksi äänestää tyhjää. **CY** totesi, että tukee kompromissia, toivoo että ratkaisu saadaan nopeasti.

KOM: totesi pitävänsä hyvänä, että asiassa on saavutettu neuvoston yleisnäkemyks, sillä tälle rahoitusvälineelle on tarvetta. **Pj.** totesi asiassa saavutetun neuvoston yleisnäkemyksen ja toivotti seuraa-valle pj-maalle onnea toivoen nopeasti lopullista sopua asiassa. Pj. myös totesi huomioineensa Unkarin lausuman aiheesta.

Yhdenvertaisuusdirektiivi, edistymisraportti

Pj. totesi asiaa käsitellyn kahdessa työryhmäkokouksessa DK:n pj-kaudella. Direktiivi vaatii yksimielisyyttä, eikä sitä ole saavutettu.

KOM komissaari Hadja Lahbib totesi, että komissio oli jo vetämässä vuonna 2008 antamaansa ehdotusta pois mutta useiden vetoamusten vuoksi piti sen edelleen agendalla. Kyseessä on merkittävä lainsäädäntöaloite. Se tuo yhdenvertaisuussäätelyn työelämän ulkopuolelle. Yhdenvertaisuuden edistäminen on taloudellisesti järkevää. Se lisää tuottavuutta ja vahvistaa resilienssiä. Kolmella maalla on edelleen varauma (DE, CZ, IT). Komissio toivoi näiden maiden arvioivan tilannetta uudelleen ja vetosi tuleviin pj-maihin, jotta ne edistäisivät direktiivin käsittelyä. Komissio totesi, että sen ilmoitus mahdollisesta direktiivin poisvedosta oli heräte, joka sai aikaan ison joukon vastauksia jäsenmailta ja Euroopan parlamentilta. Komissaari kiitti saamastaan palautteesta ja peräänkuulutti direktiiviä vastustavilta mailta kompromissiehdotuksia.

SE käytti puheenvuoron 19 maan puolesta (**AT, BE, BG, EE, IE, EL, HU, FR, CR, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, ES**), jossa se ilmaisi pettymyksen, ettei konsensusta ole saavutettu. Se antoi vahvan tuen direktiiville ja toivoi tilanteen ratkeavan mahdollisimman pian.

CY totesi pitkäaikaisen tukensa ehdotukselle. Se tulee olemaan direktiivin jatkokäsittelyn osalta puolueeton välittäjä huomioiden kokonaistilanteen.

Säätelyn yksinkertaistaminen, täytäntöönpanon ja valvonnan toteuttaminen työllisyyden ja sosiaaliasioiden alalla

Neuvosto kävi keskustelun pj:n kysymysten pohjalta hallinnollisen taakan pienentämisestä, lainsäädännön yksinkertaistamisesta sekä tehokkaasta, EU:n kilpailukykyä tukevasta säätelyn

toimeenpanosta ja valvonnasta. Pj:n lähtökohtana oli käydä näkemystenvaihto siitä, miten hallinnollisen taakan pienentämistavoite 25% vuoteen 2030 mennessä saavutetaan ja samalla varmistetaan se miten sosiaalinen acquis pysyy asiaankuuluvana.

KOM johtava varapuheenjohtaja Roxana Minzatu painotti digitalisaation ja prosessien yksinkertaistamisen merkitystä niin yrityksille kuin kansalaisille. Komissio nosti esille esimerkkinä EESSI tiedonvaihtojärjestelmän (sosiaaliturvatietojen vaihtaminen sähköisesti EU-maiden sosiaaliturvalaitosten välillä) sekä seuraavana askeleena ESSPASS aloitteen (etuuteen oikeuttavien asiakirjojen - kuten eurooppalainen sairaanhoitokortti – digitalisointi, joka helpottaa käyttöä ja valvontaa). Sosiaaliturvan koordinaation kehittäminen niiden osalta, jotka liikkuvat työssään rajojen yli useasti ja myös toiseen EU maahan etätyötä tekevien osalta ovat tärkeitä jatkotyössä.

Käydyssä keskustelussa jäsenmailta saatiin vahva viesti sääntelyn yksinkertaistamisen ja tarpeettoman hallinnollisen taakan vähentämisen tärkeydestä. Hallinnollisen taakan 25%:n pienentämistavoitetta pidettiin tärkeänä ja useassa puheenvuorossa sen merkitys etenkin pienten ja keskisuurien yritysten kilpailukyvyllä korostui. Yksi säädös sisään, yksi ulos -periaate sai usealta maalta tukea (ml. FI).

Kilpailukyvyn vahvistaminen on yhteinen tavoite mutta hyvin monessa puheenvuorossa korostui, ettei sääntelyn yksinkertaistaminen saa kuitenkaan tarkoittaa työntekijöiden oikeuksien heikentämistä. Oikeudenmukainen kilpailu edellyttää sääntelyä ja standardeita, jotta kaikilla yrityksillä olisi sisämarkkinoilla samat lähtökohdat. FI nosti tästä näkökulmasta esille työsuojelun ja mainitsi esimerkkinä vaarallisia aineita koskevat EU-tason raja-arvot. Tasapaino talouden näkökulman ja sosiaalisen näkökulman välillä todettiin tärkeäksi.

Joissain puheenvuoroissa (**BE, ES, SI**) todettiin, ettei sääntelyn yksinkertaistaminen tarkoita sääntelyn purkamista. **SI** totesi sääntelyn yksinkertaistamisen olevan mahdollisuus mutta se voi olla myös vakava riski eurooppalaiselle sosiaaliselle mallille. SI totesi EU:ssa olevan edelleen 27 kansallista markkinaa ja 27 sosiaalista mallia. SI totesi sosiaalirakenteiden turvanneen vakauden ja rauhan Euroopassa toisen maailmansodan jälkeen. SI totesi eurooppalaisena trendinä olevan nyt sosiaalisen agendan purkaminen, mikä lisää EU skeptisyyden kasvamisen vaaraa.

ES käytti voimakkaan puheenvuoron, jossa totesi, että olemme kaukana sosiaalisesta Euroopasta. Se oli pettynyt Portossa pidetyn korkean tason foorumin lopputulokseen. Se ei pitänyt fokusointia yksinkertaistamiseen oikeana tilanteessa, jossa nimenomaan tarvitaan EU toimia. Sen mukaan sosiaaliset oikeudet ja työoikeus eivät ole hallinnollista taakkaa. Ne vahvistavat yhteiskuntaa. Kilpailukyky on tärkeä mutta sosiaaliset oikeudet vieläkin tärkeämpiä.

Useassa puheenvuorossa painottui yritysten näkökulma. EU:n on oltava houkutteleva toimintaympäristö yrityksille. Sosiaalisektorin on oltava tasapainossa kilpailukyvyn vahvistamisen kanssa. Sosiaalista acquis'ta pitää suojella mutta sen ei tule heikentää yritysten kilpailukykyä vaan päinvastoin vahvistaa sitä.

EU toimien osalta **SE** korosti, ettei pidä väheksyä ei-sitovien aloitteiden merkitystä. SE korosti sosiaalisektorin olevan suurelta osin jäsenmaiden toimivallassa ja työmarkkinajärjestöillä olevan kansallisessa työssä suuri rooli, joten EU-tasolla mm. suositukset voivat olla usein oikeita välineitä. Myös **EE** painotti juridisesti ei-sitovien aloitteiden merkitystä ja totesi konkreettisena esimerkkinä näyttöpäätedirektiivin. EE totesi direktiivin olevan vanha mutta sen uudistamisen sijaan tulisi hyödyntää esim. suuntaviivoja.

Suhteellisuus- ja subsidiariteettiperiaatteiden kunnioittaminen nousi useissa puheenvuoroissa esille. Vaikutusarvioiden merkitystä korostui myös. Yhdenmukainen toimeenpano todettiin olevan keskeistä

ja muutamassa puheenvuorossa pidettiin tärkeänä välttää kansallisten tavoitteiden asettamista samassa yhteydessä, kun toimeenpannaan EU-sääntelyä (gold plating).

Digitalisaation positiivinen vaikutus hallinnollisten prosessien helpottamiseksi nousi myös vahvasti esille. Lisäksi Euroopan työviranomaisen, ELA, roolin vahvistamista peräänkuulutettiin useassa puheenvuorossa.

Päätelmät kohtuuhintaisesta asumisesta

Pj. Tanskan sosiaali- ja asumisministeri Sophie Haerstorp Andersen totesi, että asuminen on erittäin horisontaalinen aihe. Pääsy kohtuuhintaiseen asumiseen edesauttaa sosiaalisen osallisuuden toteutumista, erityisesti heikommassa asemassa olevien osalta. Asunto ensin –periaate on tärkeä. Päätelmäteksti huomioi subsidiariteetin ja suhteellisuuden ja korostaa olemassa olevia rahoituselementtejä sekä innovaatioiden merkitystä. Pj. pitää tekstiä tasapainoisena kompromissina.

KOM/DG EMPL/pääjohtaja Nava korosti että asuminen on tärkeä perusoikeus. Päätelmillä on tärkeä rooli osana laajempaa EU-politiikkaa. KOM julkaisee kohtuuhintaista asumista koskevan suunnitelman 16.12., siinä tulee olemaan liittymäkohtia myös köyhyyden vastaiseen strategiaan. Epävirallinen asuminen liittyvä ministerikokous järjestetään toukokuussa Kyproksen pj-kaudella.

Muutama jäsenmaa käytti asiakohdassa puheenvuoron: **HU** korosti, että asumiskriisi on todellinen ongelma, mutta asia tulee ratkaista kansallisella tasolla. EU-tason toimia asumisessa ei tarvita. Kokee ongelmana myös asumisasioiden käsittelyn maakohtaisissa suosituksissa. Ei tue näitä päätelmiä. **ES** korosti päätelmien tärkeyttä ja totesi senkin jo olevan jotain, että 26 maata niitä kannattaa. Asunto-kriisi on laaja ja turistialueilla, joissa spekulointi asettaa painetta asuntojen saatavuudelle, on erityisen tärkeää keskittyä asumispoliittisiin toimiin. ES mukaan tarvitaan oma EU-rahasto julkista asumista varten. Toivoo että Kypros jatkaa työtä tällä saralla. **SI** korosti asumiskustannusten huomattavaa nousua erityisesti uusimmissa jäsenmaissa, mistä kärsivät erityisesti nuoret. **EL** totesi pitävänsä päätelmiä erittäin tärkeinä ja toivoo keskustelun EU-tasolla jatkuvan. **BE** korosti myös tukevuksensa päätelmiä ja odottavansa kohtuuhintaisen asumisen suunnitelmaa. Mainitsi myös asiaa liittyvän Liegen julistuksen. **DE** piti aihetta mielenkiintoisena, mutta korosti kansallista toimivaltaa, vaikka haaste on yhteinen. Korosi olevan hyvä, että aiheesta keskustellaan yhdessä. Myös **FR** korosti vapaaehtoisen yhteistyön ja ei-sitovan sääntelyn merkitystä asumisasioiden osalta. **CY** totesi olevan tärkeää että 26 maata silti tukee. Korosti tekstin horisontaalista luonnetta ja sitä että kaikki elementit siinä ovat yhtä tärkeitä. Erityistä huomioita tulee kiinnittää heikoimpiin ryhmiin ja nopeisiin toimiin. Odottaa komission suunnitelmaa.

Pj. veti yhteen toteamalla, että sopua ei saavutettu neuvoston päätelmissä, mistä totesi olevansa pahoillaan. Teksti jää siis puheenjohtajan päätelmiksi. Teksti muokataan niin, että viittaus neuvoston päätelmiin poistetaan. Lisäksi pj. kysyi sopiiko tekstin hyväksyville 26 maalle, että kansilehteen lisätään maininta siitä että 26 maata tukee tekstiä, näin sovittiin.

KOM kiitti päätelmien hyväksyjä ja puheenvuoron käyttäneitä kollegoita.

Eurooppalainen ohjausjakso 2026

Pj. totesi että asiakohda käsitellään pakettina. Asiakohtaan liittyvä keskustelukohda liittyy myös asumisteemaan: sosiaalisen osallisuuden ja koheesion edistäminen sosiaali- ja asuntopolitiikan keinoin. Siihen liittyen pj. on esittänyt jäsenmaille kysymyksiä siitä, miten TSTK-sektori voi parhaiten koordinoida sosiaalipolitiikkaa, ml. asuminen niin että aikaansaadaan koherentimpaa, koordinoidumpaa ja toisiaan tukevaa toimintaa.

KOM/pääjohtaja Nava esitteli komission syyspaketin, joka julkaistiin vaikeassa tilanteessa. Työmarkkinoilla on haasteita mm. matalapalkkatyö ja työssäkäyvien köyhyys. Köyhyysriski koskee erityisesti

naisia, maahanmuuttajia ja nuoria. Alueelliset erot ovat suuret, sosiaalisen lähentymisen kehikko osoittaa tämän. Inhimillisen pääoman EU27 -suosituksen käsittely hoidetaan työllisyyskomitean kautta ja neuvosto käsittelee sitä maaliskuun kokouksessaan. KOM myös kertoi tulevasta aloitteistaan, 3.12. julkaistaan laadukkaasti työn tiekartta ja käynnistetään siihen liittyvät konsultaatiot. KOM kiitti neuvostoa komiteoita niiden työstä. Komiteoissa laaditut kannanotot huomioidaan tulevassa köyhyysstrategiassa ja lapsitakuussa.

Työllisyyskomitean (EMCO) uusi pj. Ulrika Hall sekä sosiaalisen suojelun komitean (SPC) pj:na viimeistä neuvostokokousta istuva Rute Guerra kertoivat komiteoissaan tehdystä valmistelutyöstä ja laadituista asiakirjoista.

Neuvosto otti tiedoksi komission esittelemän syyspaketin, johon sisältyvät vuotuinen selvitys kestävästä kasvusta, lausunnot alustavista talousarviosuunnitelmista, suositusluonnos euroalueen talouspolitiikasta, varoituskonkreettisia koskeva kertomus sekä ehdotus yhteiseksi työllisyysraportiksi. Neuvosto myös hyväksyi sosiaalisen suojelun komitean (SPC) avainviestit neuvoston suosituksen toimeenpanosta riittävistä vähimmäistulosta aktiivisen osallisuuden varmistamiseksi EU:n jäsenvaltioissa, työllisyyskomitean (EMCO) ja SPC:n avainviestit koskien työvoima- ja osaamispulaa koskevan toimintasuunnitelman toimeenpanoa, EMCO:n ja SPC:n avainviestit koskien oikeudenmukaista siirtymää kohti ilmastoneutraaliutta koskevaa neuvoston suositusta sekä EMCO:n lausunnon työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua koskevan unionin ja kansallisen tiedonkeruun laajuuden ja tarkoituksenmukaisuuden parantamisesta.

Keskustelussa sosiaalisesta osallisuudesta ja kohtuuhintaisesta asumisesta jäsenmaat korostivat ohjausjakson merkitystä koordinoivana ja eri politiikkoja integroivana työkaluna. Tosin sitä voisi myös hyödyntää tehokkaammin. Jokunen jäsenmaa toi esille sen, ettei ohjausjakso saisi liikaa kuormittaa ja yksinkertaistaminen tulisi pitää tässäkin mielessä. Perinteisesti ministerit korostivat myös TSTK-neuvoston roolia sekä toimivallan ja neuvostokokoonpanojen työnjaon kunnioittamista yleisestikin.

Asumisteemaan liittyen toimien koordinoitua pidettiin erityisesti tärkeänä, koska kyseessä on horisontaalinen asia. Korostettiin, että on löydettävä tasapaino kansallisen toimivallan ja EU-yhteistyön välillä. Hyvien käytäntöjen ja toisilta oppimisen merkitys on silti oleellista, vaikka asumisessa kyse onkin selkeästi kansallisesta toimivallasta. Myös asumisen rahoitusratkaisuissa voisi soveltaa muilta jäsenmailta opittuja hyviä käytäntöjä. Useampi jäsenmaa mainitsi erityisten kohderyhmien huomioimisen asumisen ja sosiaalipolitiikan yhdistämisessä (romanit, vammaiset, ikääntyneet, lähisuhdeväkivallasta kärsivät naiset, eronneet henkilöt). Myös nuorten asumistilanteen hankaluus ja sen vaikutus esim. perheenperustamissuunnitelmiin tuli esille monessa puheenvuorossa. Lisäksi asumispolitiikka vaikuttaa myös työvoiman liikkuvuuteen ja sitä kautta työvoiman saatavuuteen. Muutama maa korosti myös maantieteellisten erityisolosuhteiden merkitystä, esim. haasteet kaupungeissa ovat erilaiset kuin maaseutu- tai vuoristoalueilla sekä alueellista segregaatiota tai matkailusta riippuvaisten maiden erityistä asunotilannetta. Lisäksi muutamissa puheenvuoroissa tuotiin esille energian hinnan vaikutus asumiseen, ilmastomuutoksen vaikutus sekä mainittiin ns. vihreä asuminen.

Jokusessa puheenvuorossa asumista lähestyttiin filosofisemmin korostaen, että koti on muutakin kuin seinät ja yhteisöllisillä toimilla on merkitystä myös asumispolitiikassa.

Yksi jäsenmaa korosti omistusasumisen tukemista perinteisen sosiaalisen asumisen tukemisen sijasta.

Muutama maa kiitti erityisesti asumisteeman esillä pitämistä TSTK-neuvostossa ja korosti EU-tason ratkaisuja.

Suomi korosti ohjausjakson merkitystä jäsenvaltioiden talous-, työllisyys- ja sosiaalipolitiikkojen koordinoimisessa. Asuntopolitiikassa on oleellista muistaa kansallinen toimivalta. Tulevassa kohtuuhintaisen asumisen suunnitelmassa tulee huomioida myös vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen merkitys. Suomi korosti myös vahvasti epätasa-arvoa jäsenmaiden välillä, sen suhteen miten sosiaalisen

asuntotuotannon lainatakauksia käsitellään osana julkista velkaa. Suomen tilanteessa tämä kohtelu on vähentänyt mahdollisuuksia sosiaaliseen asuntorakentamiseen. Suomi totesi myös puheenvuorossaan, että pääkaupunkiseudulla vuokrat ovat laskeneet, kun ne muualla maassa ovat nousseet noin prosentin verran. Asunnottomuuden osalta Suomen tavoitteena on poistaa pitkäaikainen asunnottomuus vuoteen 2027 mennessä. Asunto ensin -periaate on perusoikeus eikä se riipu osallistumisesta muihin palveluihin.

KOM/evp. Minzatu kiitti keskustelusta sekä totesi, että v. 2026 paketissa julkaistut asiakirjat tulevat vaikuttamaan myös tulevaan rahoituskehykseen. On tärkeää, että TSTK-neuvostoa valmistelevilla komiteoilla on niille kuuluva rooli ja komiteoiden työlle tulee jättää aikaa.

Pj. totesi käydyn keskustelun sekä kirjasi asiakohdan asiakirjat esitellyiksi ja hyväksytyiksi.

Muut asiakohdat

Pj. esitteli muissa asiakohdissa harjoittelupaketin tilannekatsauksen, kolmikantaisen sosiaalihuippukokouksen tulokset sekä pj-kautensa korkean tason tapahtumat. Neuvosto otti asiat tiedoksi.

Neuvosto myös otti tiedoksi **tulevan pj-maa Kyproksen alustavan ohjelman** esittelyn.

Kyproksen pj. kauden **työllisyyssektorin** pääteemat ovat:

- reilu työ sosiaalisen oikeudenmukaisuuden saavuttamiseksi
- kollektiivinen vastuu
- työvoiman liikkuvuus

Sosiaalisektorin pääteemat:

- paremman tulevaisuuden varmistaminen kaikille. Teemaan sisältyy mm. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin toimeenpanon edistäminen sekä kohdennetut toimenpiteet sosiaalisen osallisuuden edistämiseen ja köyhyyden vähentämiseen
- lasten tulevaisuuteen investoiminen
- pitkäaikaishoiva ja aktiivinen ikääntyminen
- vammaisten henkilöiden sosiaalisen osallisuuden edistäminen

Yhdenvertaisuus:

- sukupuolittunut, tyttöjä kohtaan suunnattu kyberväkivalta

Kohtuuhintainen asuminen:

- kohtuuhintainen ja kestävä asuminen kaikille
- investointien mahdollistaminen
- asuntotuotannon kasvattaminen
- tiedonvaihto ja korkeatasoinen data

TSTK-neuvostot järjestetään kevään 2026 aikana 9.3. Brysselissä ja 29.6. Luxembourgissa. Epävirallinen TSTK-ministerikokous järjestetään 12-13.2. Nikosiassa. Lisäksi Kypros järjestää asumisteen maan liittyvän epävirallisen ministerikokouksen 11-12.5.

Suomen edustajat

Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso, virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat

CM 5040/25